

Usnesení

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Marie Žišková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Ministerstva financí ČR - Generálního ředitelství cel, se sídlem v Praze 4, Budějovická 7, na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Ministerstvem financí - Generálním ředitelstvím cel a Krajským soudem v Plzni, za účasti žalobce Celního úřadu v Sokolově, se sídlem v Sokolově, U Divadla 27, a žalovaného Ing. J. H., správce konkursní podstaty D., spol. s r. o., ve věci žaloby o určení existence pohledávky, vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 22 Cm 996/95,

t a k t o :

- I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené původně u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 22 Cm 996/95, o určení existence pohledávky ve výši 1 512 249 Kč, je soud.**
- II. Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 3. 2000, čj. 22 Cm 996/95-38, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 1999, čj. 13 Cmo 63/97-32, se zrušují.**

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Vrchnímu soudu v Praze dne 15. 8. 2001 se obrátilo Ministerstvo financí ČR - Generální ředitelství cel na tento soud s návrhem na řešení sporu o pravomoc podle ustanovení § 8a o. s. ř., ve znění účinném ke dni 31. 12. 2002 (kompetenčního sporu), který vznikl mezi ním a Krajským soudem v Plzni ve věci posledně uvedeného soudu, u něhož napadla incidenční žaloba žalobce Celního úřadu Sokolov, proti žalovanému Ing. J. H., správci konkursní podstaty úpadce D., spol. s r. o., o určení pravosti pohledávky ve výši 1 512 249 Kč. Řízení u Vrchního soudu v Praze nebylo do 31. 12. 2002 skončeno.

Dne 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Vzhledem k tomu, že Vrchní soud v Praze vzniklý spor o pravomoc nerozhodl do dne účinnosti tohoto zákona, řízení ve smyslu § 6 zákona č. 131/2002 Sb. převzal k dokončení zvláštní senát podle tohoto zákona zřízený.

V návrhu na řešení kompetenčního sporu správní úřad uvedl, že předmětný spor se týká pohledávky ve výši 1 512 249 Kč (cla a DPH), která je pravomocná a vykonatelná, proti níž subjekt, jemuž byla vyměřena, nepodal žádný opravný prostředek. Dodal, že se neztotožňuje „s právním názorem soudu včetně poznámky, že absence právní úpravy postupu správního orgánu v těchto případech je irelevantní“. Argumentoval tím, že „zákonem č. 105/2000 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, byla v ustanovení § 24 nově upravena výlučná pravomoc konkursního soudu, pokud jde o pravomoc rozhodovat spory o nárok, výši nároku a právní důvod správcem konkursní podstaty popřehých pohledávek“, a že „přechodná ustanovení obsažená v čl. II. cit. zákona upravují postup pro řízení zahájená před účinností novely tak, že tento zákon platí i pro konkursní řízení zahájená před jeho účinností“.

Odpůrce ve vyjádření k návrhu na řešení kompetenčního sporu uvedl, že „rozhodnutí ponechává v plném rozsahu na úvaze Nejvyššího správního soudu“. Žalobce ani žalovaný se k návrhu nevyjádřili.

Ze spisu vplynulo:

Žalobním návrhem ze dne 11. 4. 1995, upraveným při jednání dne 15. 1. 1997, se žalobce domáhal vydání rozhodnutí, jímž by byla uznána pravost jím přihlášené pohledávky ve výši 1 512 249 Kč a tato byla zařazena do seznamu uznaných pohledávek.

Žalobce tuto svou pohledávku, představující clo ve výši 144 991 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 1 367 258 Kč, přihlásil v konkursním řízení vedeném Krajským soudem v Plzni ve věci prohlášení konkursu na majetek společnosti D., spol. s r. o., pod sp. zn. 26 K 69/94. Žalovaný Ing. J. H. (správce konkursní podstaty tohoto úpadce) pohledávku žalobce popřel s odůvodněním, že jde o nesprávný odpočet DPH, který byl přiznán v souvisejícím sporu s Finančním úřadem v Chodově.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 15. 1. 1997, čj. 22 Cm 996/95-24, žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaný jako správce konkursní podstaty popřel žalobcovu pohledávku důvodně.

K odvolání žalobce rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 26. 8. 1999, čj. 13 Cmo 63/97-32, tak, že rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že ve věci není dána pravomoc soudu podle § 7 o. s. ř., nýbrž správních orgánů.

Krajský soud v Plzni poté usnesením ze dne 29. 3. 2000, čj. 22 Cm 996/95-38, řízení ve věci zastavil (výrok I.); rozhodl, že věc bude po právní moci tohoto usnesení postoupena příslušnému orgánu, kterým je „Generální ředitelství cel Praha“ (výrok II.) a že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.). V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že „podle stanoviska Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. Cpjn 19/98 posouzení důvodnosti námitek, jež vedly správce konkursní podstaty k popření pohledávek za úpadcem v rámci incidenčního sporu, není v pravomoci soudu, neboť občanský soudní řád tuto kompetenci soudu nepřiznává (§ 7 o. s. ř.) a věc tudíž náleží do kompetence správního orgánu“ a že „dle citovaného stanoviska je absence úpravy postupu příslušného správního orgánu v incidenčním řízení irelevantní“.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Je třeba předeslat, že obecné otázky řízení o kompetenčních sporech, formy rozhodování, stanovení okruhu účastníků atd. jsou upraveny zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Po zahájení řízení Krajský soud v Praze zkoumal procesní podmínky na straně soudu a dospěl k závěru, že v souzené věci není dána jeho pravomoc věc projednat a rozhodnout.

Pohledávka žalobce vůči dlužníkovi - D., spol. s r. o. - vznikla v důsledku nezaplacení cla a daně z přidané hodnoty ve lhůtě splatnosti. Jestliže poté žalobce po prohlášení konkursu na majetek dlužníka přihlásil svoji pohledávku do konkursu, je třeba právní věc posoudit z hlediska zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání.

Právní úprava obsažená v ustanovení § 23 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (ve znění před novelou provedenou zákonem č. 105/2000 Sb.), svěřovala pravomoc rozhodovat spory o pravosti, pořadí a výši popřených pohledávek

jednak soudu a jednak, nepatřila-li věc do pravomoci soudu, rozhodoval o pravosti a výši pohledávek příslušný správní orgán; o takový případ v dané věci šlo. Spor o pravomoc k rozhodnutí této věci, jejímž předmětem je incidenční žaloba o určení pravosti pohledávky ve výši 1 512 249 Kč, vzniklé z titulu nezaplaceného cla a daně z přidané hodnoty, byl vyvolán aplikačními problémy, které bránily správnímu orgánu o incidenční žalobě rozhodnout, neboť tehdejší procesní úprava to neumožňovala.

Tyto problémy vyřešila novela zákona o konkursu a vyrovnání, provedená zákonem č. 105/2000 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 5. 2000. Novela stanovila výlučnou pravomoc konkursního soudu rozhodovat všechny spory o nárok, výši nároku a právní důvod popřených pohledávek. Přejícná ustanovení obsažená v čl. II. citované novely stanovila, že podle novelizovaných ustanovení se postupuje - až na některé výjimky, o něž však v dané věci nejde - i u řízení zahájených před její účinností.

Zvláštní senát vychází ze skutkového a právního stavu, který tu je v době jeho rozhodování.

Z vyložených důvodů proto rozhodl tak, že k vyřízení věci je příslušný soud.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým stana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 3. 2000, čj. 22 Cm 996/95-38, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 1999, čj. 13 Cmo 63/97-32, která odporují výroku, jímž byla kompetence soudů určena.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2005

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu